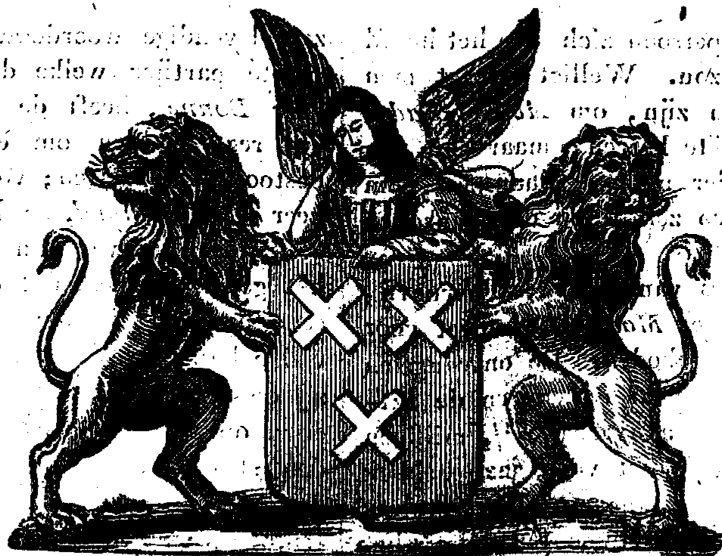
N°. 21. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 17 Februarij.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gezien de op den 23. Januarij 1846, Litt. C, door den Stedelijken Raad gearresteerde bepalingen, omtrent den aanstaanden VASTEN-AVOND.

Gezien de missive van Heeren Gedeputeerde Staten der provincie *Noord-Braband*, van den 3. Februarij daaraanvolgende, Litt. R, Afdeeling van Policie, waarbij dezelve bepalingen zijn goedgekeurd, zooals die hieronder volgen.

Gelet op art. 70 in verband met art. 100 van het Reglement voor het Bestuur der stad Breda, gearresteerd bij Z. M. besluit van den 4. Januarij 1824, n°. 112.

Brengen ter kennisse van een iegelijk den inhoud van voorbedoelde bepalingen, zoo tot informatie, als om zich dienovereenkomstig te gedragen.

En opdat niemand onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is.

BREDA, den 12. Februarij 1846.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

»DE RAAD DER STAD *BREDA*,

»In aanmerking nemende de noodzakelijkheid om tot behoud »der goede policie, het gemaskerd of onder andere vermomming »verschijnen op stads-straten te verbieden.

»Gelet op art. 153 der Grondwet en art. 70 van het Regle»ment voor het Stedelijk Bestuur.

»Heeft goedgevonden te bepalen:

Art. 1.

»Het is ter gelegenheid van den aanstaanden Vasten-Avond, »hetzij vóór, op of na dien tijd verboden, om zich binnen deze »Stad gemaskerd of vermomd op de publieke straten te vertoonen.

Art. 2.

»De overtreders van dit Verbod zullen worden gestraft met eene »boete van *drie gulden* of met eene gevangenis van *drie dagen*.

Art. 3.

»De Commissaris van Policie en de Koninklijke Maréchaussée »worden gelast en gerequireerd, om op de nakoming dezer ver»ordeningen toe te zien en de overtredingen te constateren, en »eerstgemelde in het bijzonder om die in regten te vervolgen.

Art. 4.

»Afschrift dezes zal in duplo worden gezonden aan Heeren Ge»deputeerde Staten dezer Provincie, met verzoek daarop HEGA'. »goedkeuring te verleenen.

»Aldus gearresteerd bij den Raad dezer Stad.

»BREDA, den 23. Januarij 1846, Litt. C.

»DE ROY, vt.
»Ter ordonnancie van den Raad,
»*De Secretaris der Stad,*
»H. W. SCHAUIKES."

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Controleur van 's Rijks Belastingen alhier, van den 12 Februarij 1846, n°. 56, ten geleide van het kohier der *Grondbelasting* op de gebouwde en ongebouwde eigendommen binnen deze stad over den jare 1846, hetwelk door Z. E. den Heere Staatsraad Gouverneur dezer Provincie op den 23 Januarij jl. is executoir verklaard.

Brengen zulks ter kennisse van de belanghebbenden, met berigt, dat hetzelve Kohier op heden ter invordering aan den Heer Ontvanger der Directe Belastingen alhier is uitgereikt.

BREDA, den 16 Februarij 1846.

DE ROY vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Februarij.

De kamer der gedeputeerden houdt zich thans bezig met een ontwerp betrekkelijk de voltooijing van verschillende kanalen en tot herstel der kaden van Rennes. Na de algemeene beraadslagingen is de kamer gisteren tot de behandeling der bijzondere artikelen overgegaan en heeft het eerste artikel aangenomen, waarbij 30 millioenen fr. toegestaan worden voor de voltooijing van het kanaal van de Marne naar den Rijn, van Vitry tot Straatsburg, en zulks in weerwil dat dit kanaal evenwijdig loopen zal met den spoorweg van Parijs naar Straatsburg. Bij het tweede artikel wordt eene som van 21 millioenen fr. bestemd voor het zijkanaal der Garonne, tusschen Toulouse en Cartets.

— In de kamer der pairs is eene levendige discussie ontstaan bij gelegenheid dat de graaf *Sapinaud* verlangde tot pair verheven te worden, op grond van de benoeming zijns ooms onder *Karel X*, toen nog de erfelijkheid van het pairschap bestond. De graaf *de Boissy* sprong levendig, doch natuurlijk vruchteloos, in de bres voor den sollicitant.

— De commissie der gedeputeerden voor het onderzoek van het gevraagd millioen voor geheime fondsen, heeft den maarschalk *Sebastiani* tot president en den heer *F. Real* tot secretaris gekozen.

— De *Constitutionnel* verzekert stellig dat het gouvernement van de expeditie naar Madagascar heeft afgezien.

— Men heeft thans breedvoerige berigten uit Algiers van den 5den Februarij, die meer stellige bijzonderheden omtrent de jongste bewegingen van *Abd-el-Kader* behelzen. Het blijkt daaruit, dat die onvermoeibare vijand der Franschen nog wel niet in de provincie Constantine is gevallen, maar toch die landstreek met eenen inval bedreigt. Hij is namelijk diep in het binnenland, langs de zuidelijke grenzen van het graanrijke landschap Tell en door de zoogenaamde kleine woestijn, naar de vlakte van Hodna getrokken, en had daar te midden van den stam der Ouled-Naïls, die onder den meridiaan van Dellys en Homza, maar natuurlijk veel meer binnen 's lands wonen, zijne tenten opgeslagen. Van daar vreesde men, dat hij zich óf naar de zijde van Setif, in de provincie Constantine, óf naar den kant van Biscara zou wenden. De maarschalk *Bugeaud* schijnt het om die reden volstekt noodzakelijk geacht te hebben, om op nieuw tot vervolging van *Abd-el-Kader* uit te trekken, en zou zich daarvoor den 3den aan 't hoofd eener kolonne, uit Boghar op marsch begeven. De generaal *Yussuf* vertrok den 5den uit de stad Algiers, om te Boghar het bevel op zich te gaan nemen van eene ruiterbende, die *Abd-el-Kader* in de woestijn moest nazetten, als het gelukt hem daarheen te verdringen. Ook nog andere kolonnes zijn, hetzij in verband met die van den maarschalk *Bugeaud*, hetzij afzonderlijk, weder te velde, en hebben hier en daar ontmoetingen met vijandige volksstammen gehad. In de provincie Algiers tot aan gene zijde van Medeah en in den kring van Dellys heerschte de volkomenste rust. Desniettemin zijn in de stad Algiers maatregelen genomen, die eenen meer hagchelijken staat van zaken aanduiden. De veroordeelde krijgslieden zijn daar van wapenen voorzien, twee bataillons van de militie of gewapende bewoners van de stad zijn mobiel verklaard, en er is volmagt gegeven om requisitien van lastdieren te doen.

Uit Djemmaâ-Ghazouat, eene zeeplaats aan de Maroccaansche grenzen, schrijft men, dat de Franschen daar eenen overgrooten voorraad van krijgs- en mondbehoeften bijeenbrengen. Men meende dat dit toebereidselen waren voor eenen krijgstogt tegen de wapenplaats of deïra van *Abd-el-Kader* en de uitgewekene Algerijnsche volkstammen, die zich in den omtrek daarvan hebben nedergezet. Als de staat van zaken in Algerie zelf dit toeliet, vermoedde

men, dat de maarschalk *Bugeaud* in persoon zich aan het hoofd van zulk eene onderneming plaatsen zou. Welligt, voegt men er bij, zou daarin het middel gelegen zijn, om *Abd-el-Kader* te dwingen, om naar Marocco terug te keeren; maar aan den anderen kant zou het ook niet zonder nieuw gevaar zijn, om ook de vijandige volkstammen in Marocco zelf tegen de Franschen in het harnas te jagen.

— In de zitting der Spaansche cortes van den 7den Februarij, heeft de minister van finantien, de heer *Mon*, het budget voor het tegenwoordig dienstjaar 1846 aangeboden. De ontvangsten worden daarbij geraamd op 1,227 millioenen realen, en de uitgaven op 1,225 millioenen, zijnde deze aanvraag 57½ millioen meer dan de cortes voor het budget van het vorig jaar hebben toegestaan. De berigten zeggen nog niets aangaande de verdeeling der sommen tusschen de verschillende departementen en of het gouvernement eenige gelden bestemd heeft voor amortisatie van schuld. Alleen vermeldt men dat de minister, bij de ontwikkeling der motieven, verklaard heeft, dat hij vermeend had niet te moeten gebruik maken van de hem door de cortes verleende volmagt nopens de regeling der schuld, maar dat hij hoopt met der tijd en ten gevolge van den gelukkigen toestand waarin Spanje tegenwoordig verkeert, tot eene voldoende vereffening te komen.

— Ter beurze waren genoteerd: Ned. 5 pCt. 123,25; 3 pCt. 84,75; Spanje 3 pCt 38½; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den Februarij.

Te Berlijn is dezer dagen eene koninklijke verordening bekend gemaakt van den volgenden inhoud:

» Daar het bij herhaling gebleken is, dat — nietegenstaande de groote gemakkelijkheid, welke aan kweekelingen voor den katholijken priesterstand bij de vervulling van hunne militaire dienstpligten toegestaan wordt — toch van tijd tot tijd Pruissische onderdanen zich buiten 's lands tot priesters laten wijden, zoo moet zulk een ongeoorloofde stap beschouwd worden als een bewijs van het voornemen, om zich aan de pligten eens onderdaans te onttrekken, en dus — voor zoover volgens de wet op het ontduiken der verpligting tot de krijgsdienst, geen zwaardere straf opgelegd behoort te worden — de uitsluiting van alle bedieningen in het vaderland ten gevolge hebben. De departementen van oorlog, voor de geestelijke aangelegenheden, van binnenlandsche zaken en van justitie, hebben in voorkomende gevallen hierop acht te geven."

— Van wege de regering van Hannover is de viering van den sterfdag van *Luther* verboden, aangezien de minister van eeredienst zou geoordeeld hebben, dat men alles diende te vermijden, wat aan de tegenwoordige godsdienstige beweging voedsel geven kon.

— De bevolking van al de tot het Tolverbond behoorende Staten bedraagt, volgens de jongste tellingen, nagenoeg 29 millioen zielen.

— Van den Rijn wordt verzekerd, dat het van alle zijden verlangde verbod van graanuitvoer op handen is, en dat, in geval ook dit niet mogt toereikend zijn, de magazijnen, even als voor drie jaren, zullen worden opengesteld.

Ook in Westfalen is thans de invoer van granen van buiten 's lands vrijgegeven.

— De Badensche Stendenvergadering is den 9den dezer, weinige oogenblikken vóór dat de Tweede Kamer hare werkzaamheden wilde aanvangen, door den staatsraad *Nebenius*, in naam van den groothertog, ontbonden.

— De graaf *van Nesselrode* heeft na vijf dagen oponthoud te Weenen, den 4den zijne reis van Rome naar St. Petersburg voortgezet.

— Van de Italiaansche grenzen wordt, onder dagteekening van den 2den, geschreven, dat de Toskaansche regering eindelijk, na langdurige overwegingen, besloten heeft, den in hechtenis zijnde *Renzi*, aan de Pauselijke regering uit te leveren. Zij heeft hem daarbij aan de genade zijner regters aanbevolen, en te kennen gegeven, dat daarvan voortaan het gedrag van den groothertog in dergelijk geval zou afhangen. Op grond van bij *Renzi* gevonden papieren, zijn op Toskaansch grondgebied onderscheidene personen in hechtenis genomen.

— Volgens berigten te Rome uit Palermo ontvangen, zou de keizerin van Rusland in de helft van Maart van Sicilie naar Napels vertrekken, en na een veertiendaagsch verblijf aldaar, zich naar Rome begeven. De grootvorst *Constantijn* zou het karnaval te Rome bijwonen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den Februarij.

In de kamer der vertegenwoordigers hebben dezer dagen, bij gelegenheid van de behandeling van het budget van justitie, weder zeer levendige woordenwisselingen plaats gehad tusschen de beide groote partijen welke die kamer verdeelen. Een der leden, de heer *Bonne*, heeft de vraag geopperd of de R. K. bisschoppen het regt hadden om eenen door hen benoemden desservant of pastoor af te zetten; volgens hem was de bisschop van Luik, de heer *Van Bommel*, in het vorig jaar naar Rome gegaan om eene beslissing daarover van wege den H. Stoel uit te lokken, en was het gevolg geweest dat de Paus, den 1sten Mei 1845, werkelijk eene beslissing in den zin der afzetbaarheid had genomen, aan welke beslissing de belgische regering zich had onderworpen, daar zij de uitbetaling der rijksjaarwedde aan een afgezet pastoor had doen ophouden, terwijl het verder bleek dat die pastoor thans den staat deswege in regten vervolgt. De heeren *Verhaegen*, *Lebeau* en anderen hebben de onafzetbaarheid der mindere geestelijken, op grond van het concordaat van 1801, betoogd, een voorregt dat die geestelijken ook in Spanje, Ierland enz. genoten, terwijl die sprekers verder beweerden dat de ministers aan den leiband der bisschoppen liepen. De minister van justitie heeft daarentegen volgehouden, dat, volgens de belgische staatregeling het geestelijke gezag geheel van het wereldlijke is afgescheiden, en dat dus noch de regering, noch de vertegenwoordiging, in deze iets vermogten; in het bijgebragte geval had de minister vermeend eene lijdelijke rol te moeten vervullen, en daarom de betaling der jaarwedde doen ophouden. Ook de heer *de Merode* en andere leden hebben de onbevoegdheid der kamer voorgestaan om zich in die zaak te mengen. In de zitting van gisteren hebben nog de abt *de Haerne*, de heer *Dumortier*, *Wallaert* en *de Bonne* over de zaak het woord gevoerd, toen de heer *Fleussu* de discussie op een ander terrein gebragt heeft, door de kwestie te opperen, in welk geval de kamer en het gouvernement zich konden onttrekken aan de regterlijke magt. Eindelijk is de algemeene discussie gesloten en zal men Maandag aan de behandeling der artikelen beginnen.

— Verscheidene bladen maken gewag van oneenigheden die onder de ministers zouden zijn ontstaan, en wel ter zake van de wet op het middelbaar onderwijs, welke de minister *van de Weijer* in de kamer, op aandrang der liberale partij, beloofd heeft dat nog dit jaar zou worden aangeboden. Omtrent de bepalingen dier wet nu, zouden de ministers zoozeer van gevoelen verschillen, dat de heer *van de Weijer* er aan gedacht had om zijne demissie te geven. Men denkt echter dat ter voorkoming van verdere botsing, de genoemde wet op nieuw zal worden uitgesteld.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Februarij.

De *Staats-Courant* van heden behelst een Koninklijk besluit van den 14den dezer, tot buiten koers stelling en inwisseling der *ducatons* en *rijksdaalders*, of stukken van *twee gulden en vijftig cents*. De beide hoofdartikelen van dit besluit luiden als volgt:

Art. 1. Op den *8sten Maart* eerstkomende, worden buiten koers gesteld de *heele* en *halve ducatons* of *zilveren rijders*, de *rijksdaalders* of *stukken van twee gulden vijftig cents* met de *halven* en *vierden* derzelve, nadat van Dingsdag den 3den tot Zaturdag den 7den derzelve maand Maart ingesloten, gelegenheid tot inwisseling dier oude specien zal zijn gegeven.

Art. 2. Tot de inwisseling zullen gebruikt worden andere in omloop zijnde zilveren muntspecien of muntbiljetten, volgens de voormelde wet van den 18den December 1845 (*Staatsblad* nº. 90) daargesteld, in den door Ons bepaalden vorm.

Voorts heeft de Minister van Finantiën van dit besluit in de *Staats-Courant* het volgende bekend gemaakt:

1º. dat van *Dingsdag den 3den* tot *Zaturdag den 7den Maart aanstaande* ingesloten, bij de Nederlandsche Bank, en bij de agenten van 's Rijks schatkist, op de gewone kantoor-uren, ter inwisseling kunnen worden aangeboden:

de *heele en halve ducatons* of *zilveren rijders*,

de *rijksdaalders* of *stukken van twee gulden vijftig cents*, met de *halven* en *vierden* derzelve;

2º. dat de intrekking van de voorzeide munten zal plaats hebben tegen andere nog in omloop zijnde zilveren munten, of tegen muntbiljetten, volgens de wet van den 18den December 1845 (*Staatsblad* nº. 90) daargesteld;

3º. dat, bij ongenoegzaamheid der kassen, door de agenten zullen worden afgegeven bewijzen betaalbaar *vijf* dagen na dato als onder 2º. vermeld, en zulks ten hunnen kantore of te *Amsterdam* bij de Nederlandsche Bank, naar de keuze door de belanghebbenden bij de afgifte der specien te doen, en in het hun uit te reiken bewijs te vermelden;

4º. dat de ontvangers der belastingen de inwisseling zullen bevorderen, door overneming tot den 7den Maart aanstaande van de

buiten koers gestelde speciën tegen andere, zoover hunne kassen dit toelaten;

5°. dat de bovengemelde munten met den 8sten Maart aanstaande worden buiten omloop gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

— Bij besluit van den 15den dezer, heeft Zijne Majesteit den Minister van Staat, *W. A.* baron *Schimmelpenninck van der Oije van de Poll*, kanselier der Militaire Willems-orde en der orde van den Nederlandschen Leeuw, benoemd tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

— Bij besluit van 13 Februarij jl., n°. 84, heeft Zijne Majesteit benoemd tot gouverneur der provincie Drenthe, in vervanging van den heer *L. N.* graaf *van Randwijck*, die tot gouverneur der provincie Gelderland benoemd is, den heer mr. *J. A. G.* baron *de Vos van Steenwijk van Havixhorst*, met ingang van den 1sten April aanstaande.

— Bij besluit van 13 Februarij jl., n°. 85, heeft Zijne Majesteit tot gouverneur van het hertogdom Limburg, in vervanging van wijlen den heer mr. *P. D. E. Mac Pherson*, benoemd den heer jhr. mr. *E. J. P. van Meeuwen*, thans procureur-generaal bij het provinciaal-geregtshof van Noord-Braband, en zulks met ingang van den 1sten Maart aanstaande.

— Bij Koninklijk besluit van den 9den Februarij 1846, n°. 96, is aan den heer *F. J. B.* baron *van der Capellen*, op deszelfs verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid van het Collegie van Raden en Generaalmeesteren der Munt te Utrecht, en zulks onder dankbetuiging voor zijne langdurige en getrouwe diensten.

— Ll. Zaturdag is te 's Hage overleden in den ouderdom van 76 jaren, Z. Exc. de heer Mr. *C. F. van Maanen*, minister van staat, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw. Het *Dagblad van 's Gravenhage* behelst bij gelegenheid van dit overlijden het volgende:

» Met innig leedwezen vernam men alhier (na zóó vele verliezen in de jongste tijden, in ons Vaderland, in dit opzigt geleden te hebben,) het overlijden van een' onzer oudste staatsmannen, Z. Exc. den minister van Staat, *Cornelis Felix van Maanen*, op den 14 dezer, in 76jarigen ouderdom, van welke hij ongeveer eene halve eeuw, in gewigtige en aanzienlijke betrekkingen, in den dienst van het Vaderland had doorgebragt. In 1769 uit eene achtingswaardige familie alhier geboren, keerde hij, na zijne studien volbragt te hebben, na zijne geboortestad terug, en oefende aldaar, met roem, de praktijk als advocaat uit. Kort na 1795 werd hij eerst tot substituut van den procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof, en daarna tot procureur-generaal zelve bevorderd, en bekleedde dit ambt tot 1806, wanneer Koning *Lodewijk* van Holland, zijne bekwaamheden op den juisten prijs schattende, hem tot Minister van Justitie benoemde, welke waardigheid hij bijkans tot het einde dier regering vervulde. Na de inlijving van ons Vaderland in het Fransche Keizerrijk in 1810, werd de heer *van Maanen* door *Napoleon* tot staatsraad aangesteld, vervolgens tot eersten voorzitter van het Hooggeregtshof. Na de gelukkige terugkomst van het Huis *van Oranje* op onzen Vaderlandschen grond, en de herstelling van het wettig bestuur, nam hij als lid der commissie, tot dat einde benoemd, een werkzaam deel aan de zamenstelling der constitutie; ontving weder de portefeuille van het ministerie van justitie, en hield, in deze hoedanigheid, eene welsprekende rede in de vergadering der notabelen, te Amsterdam bijeengeroepen, om over de Grondwet te stemmen. Hij bleef steeds in dezelfde hooge betrekking, zóó onder het toenmalig bewind, als na de daarstelling van het Koningrijk der Nederlanden, in 1815, doch zijne verkleefdheid aan Vaderlandsche taalgewoonten enz., en zijn aandeel aan de processen tegen *Ducpétiaux* en *de Potter*, bragten hem in haat bij het oproerig gedeelte der Belgen, en bekend is het geweld, door het graauw van Brussel, bij den Belgischen afval, in 1830, aan des ministers woning gepleegd. Na eene tijdelijke verwijdering van het ministerie, die een gevolg was van den zamenloop der omstandigheden, keerde hij eerlang tot hetzelve terug en ondersteunde Neêrlands Koning, ook in de moeijelijkste omstandigheden, tot aan Hoogstdeszelfs afstand van de Kroon in 1840. Twee jaren later, eenen meer dan 70jarigen ouderdom bereikt hebbende, verliet hij het ministerie, met den rang van grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, hem door den afgetreden, en den titel van Minister van Staat, hem door den regerenden Koning geschonken, en keerde tot het stille huisselijke leven, te midden van zijn achtenswaardig gezin terug. Niet alleen alstoen, maar ook vroeger, tijdens zijne werkzame betrekkingen, bleef hij, voor zoo verre zijne bezigheden toelieten, een getrouw beoefenaar dier studien, van welke hij in zijne jeugd de grondslagen had gelegd, en niet alleen van staatkunde en regtsgeleerdheid, waarin hij zoo bedreven en ervaren was, maar ook de vaderlandsche letterkunde en geschiedenis, tot welke zijne rijke wetenschappelijke verzamelingen bestendig aanleiding gaven; en met genoegen hield hij zich, tot het einde zijner dagen, met andere liefhebbers en beoefenaars dezer studien, over deze onderwerpen, bezig.

»Eene korte ziekte, van naauwelijks twee weken, maakte een einde aan zijn leven. Door iederen onpartijdingen hoogschatter van regtschapenheid, kunde en opregte godsvrucht, zal zijne nagedachtenis steeds geacht en vereerd blijven."

— Heden moet de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene openbare zitting houden. Vooraf zal de centrale afdeeling bijeenkomen over het eerste boek van het wetboek van strafregt, en na de zitting vergaderen over de voordragt van wet betrekkelijk de burgerlijke pensioenen.

— Naar men verneemt, heeft Z. M., bij besluit van 31 Januarij jl., n°. 74, bepaald: dat het aantal miliciens, dat in 1846 zal worden geligt, in vervanging van hen, wier dienst is verstreken, zal bedragen 9559; dat het contingent daarvan voor iedere provincie bedraagt als volgt: voor Noord-Braband 1258; Gelderland 1173; Zuid-Holland 1764; Noord-Holland 1499; Zeeland 497; Utrecht 480; Vriesland 759; Overijssel 670; Groningen 590; Drenthe 238; Limburg 631. Voorts, dat, zoo voor de gewone ligting als voor de benoodigde aanvulling boven het contingent, een aantal van 9910 man zullen worden ingedeeld; te welken einde, behalve de vermelde 9559 man, nog voor het buitengewoon contingent moeten optreden 351 man, als: uit de provincie Noord-Braband 31; Gelderland 39; Zuid-Holland 61; Noord-Holland 40; Zeeland 20; Utrecht 22; Vriesland 47; Overijssel 25; Groningen 29; Drenthe 13; Limburg 24.

— Volgens het dagblad *Nederland*, is dezer dagen door Z. M. de definitieve concessie verleend tot den Zeeuw-Limburgschen spoorweg.

— Naar men vermeldt, zullen H.H. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden, zich eerlang naar Sicilie begeven om te Palermo een bezoek aan H. M. de keizerin van Rusland af te leggen.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen zal nog tot het begin der maand Mei te 's Hage vertoeven. Naar wij vernemen is H. K. H. voornemens HD. verjaardag, die op den 9den dier maand invalt, op hare landgoederen te Camentz te vieren. HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje* zullen zich alsdan naar het Loo begeven.

— Men verneemt uit Zevenbergen, dat H. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje*, aan de aldaar gevestigde kinder-bewaarschool, even als ten vorigen jare, eene zeer aanzienlijke gift geschonken heeft.

— Door Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Braband is, op voordragt van het provinciaal genootschap voor kunsten en wetenschappen aldaar, eene commissie benoemd, welke belast is, om een onderzoek te bewerkstelligen naar alle gedenkstukken of voorwerpen van kunst, welke in Noord-Braband mogten aanwezig zijn, bestaande uit de heeren Mr. *Johan Versfelt*, raadsheer in het provinciaal geregtshof van Noord-Braband; Dr. *C. R. Hermans*, rector der Latijnsche scholen te 's Hertogenbosch, gunstig bekend door zijne werken over de geschied-, oudheid en letterkunde van Noord-Braband, en Dr. *C. Franken*, rector der Latijnsche scholen te Boxmeer.

— Te Eindhoven heeft den 4 dezer, aan het kanaal van daar naar Zuid-Willemsvaart, eenige wanorde plaats gehad onder de werklieden, die in den morgen al zingende zich naar de woning des aannemers, den heer *van de Wiggelaar*, begaven, en van denzelve hooger loon eischten. Spoedig waren de onderscheidene brigades maréchaussées, in den omtrek gestationeerd, ter plaatse, en na eenigen wederstand te hebben ondervonden, mogt het hun gelukken, de oproermakers tot bedaren te krijgen, althans is de rust verder niet gestoord geworden. Twee der belhamers zijn door de maréchaussées gearresteerd, en in het huis van arrest aldaar overgebragt. De werkzaamheden aan het kanaal zijn hervat, echter is voorloopig het werk ontzegd aan die personen, welke met de oproermakers hebben zamengespannen.

— Het provinciaal hof in Zuid-Holland, tweede kamer, heeft, bij arrest van den 14, *Gabriel Fröhlich* schuldig verklaard aan de misdaad van *bigamie* (dubbel huwelijk), en denzelven te dier zake veroordeeld tot tepronkstelling gedurende een half uur; tot een confinement voor den tijd van zeven jaren en in de kosten.

— Het *'s Gravenhaagsch Dagblad* vermeldt het volgende voorval:

« Een inwoner dezer stad, die achterlijk is in de betaling zijner belasting, kreeg jl. Donderdag voormiddag, ingevolge de bepalingen, vervat in de wet van den 22 Mei 1845 (*Staatsblad n°. 22*),

en krachtens een door den heer waarnemenden ontvanger der directe belastingen afgegeven, en door de bevoegde autoriteit onderteekend bevel tot inlegering, in zijn huis een krijgsman, ten einde hem tot betaling te doen overgaan.

»Die krijgsman is, wel is waar, in het huis van dien belastingschuldige toegelaten, doch hem werd *voedsel, een nachtleger*, ja zelfs *eene plaats aan den gemeenen haard geweigerd*; daarvan aan den heer commissaris van politie kennis gevende, heeft die ambtenaar, na persoonlijk onderzoek, naar luid van gezegde wet, van die weigering proces-verbaal opgemaakt, welke akte aan de edel achtb. heer officier van justitie bij de arrondissements-regtbank is gezonden; ten gevolge daarvan, kan die inwoner, te dier zake, ingevolge art. 17, worden veroordeeld in eene boete van hoogstens *f* 100, en in eene gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden, enz."

— De magnetiseur *A. S.*, te Amsterdam, is door de arrondissements-regtbank veroordeeld in de boete van *f* 50, wegens het onbevoegd uitoefenen der geneeskunde, omdat hij eene vrouw in magnetischen slaap had gebragt, en toen uit haren mond twee onderscheidene recepten opgeschreven, die bij een' apotheker zijn gereed gemaakt en aan de zieke toegediend.

— In de zitting van het provinciaal geregtshof van Overijssel van den 14den dezer, is in appel behandeld de zaak van den heer *K. van Hulst*, uitgever van de brochure: *Kritiek der Troonrede, Bijwagen*, enz. Na den raadsman van den appellant, mr. *Boissevain*, en het openbaar ministerie, dat waargenomen werd door den procureur-generaal mr. *P. M. van Goens*, gehoord te hebben, heeft het hof een incidenteel arrest genomen, waarbij bepaald wordt, dat alvorens over de door den appellant voorgedragen excepties te beslissen, de zaak ten principale zal worden afgedaan, en wel op Woensdag den 18den dezer.

— Het *Weekblad van het Regt*, n°. 677, bevat, onder de rubriek mengelwerk, een ingezonden berigt, houdende mededeeling van de nadeelige gevolgen van de tegenwoordig maar al te zeer gepleegd wordende misdaad van geldsnoeijerij hier te Lande, toegelicht door een paar voorbeelden, die zich te dien aanzien kortelings moeten hebben voorgedaan. Onder die gevolgen wordt onderanderen opgenoemd de weigering door eenen ontvanger der belastingen tot ontvangst van gesnoeid geld; zijne vordering eener schriftelijke opgave door den belastingschuldige van den persoon, van wien het afkomstig is, en tot verzegeling door dien belastingschuldige van de gesnoeide stukken. De inzender vraagt ten slotte, in hoe verre die ontvanger de magt had zoo iets te vorderen, en alzoo den belastingschuldige noodelooze moeite te veroorzaken?

Deze bijzonderheden worden gevolgd door de onderstaande beschouwingen nopens dit punt, door de redactie van opgemeld blad:

» Dat geen ontvanger of winkelier het regt heeft om geld, *hoe deerlijk ook gesnoeid*, te weigeren, zoo lang deze schandelijk gehavende, afgehakte en afgevijlde stukken metaal nog gangbare munt in ons Land zijn, en dat de ontvanger of winkelier door die weigering zich schuldig maakt aan eene overtreding, die de strafwet straft met geldboete, en bij herhaling met *gevangenis* (art. 475, 478 Code Pénal); dit alles behoeft wel niet gezegd te worden. Maar deze en dergelijke geschiedenissen, die zich helaas van dag tot dag op eene onrustbarende wijze vermenigvuldigen, mogen wel dienen om aan de regering de oogen te openen; en zij bewijzen, meer dan iets anders hoe dringend noodzakelijk het is, dat men *spoedig* de gesnoeide munt intrekke. Want waarlijk, de schavotten en geeselroeden mogen goed zijn om het kwaad, *dat gedaan is*, te straffen, herstellen kunnen zij het niet; even weinig als zij bij magte zijn om het Land te verlossen van de ijsselijke plagen en rampen, waarmede het bedreigd wordt, en die men tot zoo lang met geduldige oogen werkeloos heeft aangezien, dat nu reeds het kalf meer dan half verdronken is, zonder dat men nog de hand heeft uitgestoken om den put te dempen."

— De heer *M. H. de Graaff*, te Leeuwarden, heeft in het dagblad *Nederland* een brief wegens de gazverlichting in ons Vaderland doen plaatsen. Hij gaat uit van de vooronderstelling, dat ten minste nog vijf en twintig onzer steden, in het vervolg van tijd, met gaz verlicht zullen worden, en raamt den benoodigden toestel van elke gazfabrijk op eene som van *f* 100,000, hetwelk een bedrag van twee en een half millioen alleen ten behoeve der stedelijke verlichting geeft. De verlichting der publieke gebouwen, huizen, winkels, fabrijken enz. stelt hij, volgens eene ruwe berekening, voor vijf en twintig steden, op welligt een en een half millioen. Derhalve raadt hij de stedelijke besturen aan, in de contracten van aanneming te bepalen, dat de aannemers verpligt zullen zijn al de materialen voor den gaztoestel op onze eigene fabrijken te doen vervaardigen, waardoor vier millioen gulden voor den nationalen rijkdom bewaard zal worden, die, zonder deze bepaling, grootendeels aan Engeland en Frankrijk zou te beurt vallen. — Ook verwacht hij van de stedelijke besturen in Nederland dat zij, zoo min mogelijk, engelsche, fransche of duitsche werklieden voor de oprigting der gazfabrijken zullen toelaten, maar daartoe vooral nederlandsche werklieden bezigen, opdat deze hunne levensbehoeften door eigen handenarbeid verdienen, en niet ten koste van diaconien en van algemeene armbesturen leven.

MAATSCHAPPIJ TOT LENIGING EN OPBEURING DER BEHOEFTIGEN DOOR HET VERSCHAFFEN VAN WERK,

onder de hooge bescherming van

HARE MAJESTEIT MEVROUW DE KONINGIN DER NEDERLANDEN.

WELDADIGE LOTERIJ ZONDER NIETEN

Geautoriseerd van wege Z. M. DEN KONING.

De ondergeteekenden, zich gedragende aan hare Circulaire van 5 October des vorigen jaars, hebben de eer haren geëerden Stadgenooten bij dezen beleefdelijk te verzoeken om de *voorwerpen*, bestemd tot de *verloting*, ten behoeve van het fonds der *Maatschappij tot leniging en opbeuring der behoeftigen door het verschaffen van werk, gevestigd alhier, onder de hooge bescherming van H. M. onze geëerbiedigde Koningin*, ter harer woonplaatse te mogen ontvangen, vóór of op Woensdag den 11. Februarij aanstaande, en nemen deze gelegenheid waar, om op nieuw de bedoelde verloting aan hun Ed. aandacht aan te bevelen, als strekkende tot schraging en instandhouding eener hoogstnuttige en weldadige inrigting, welke wederom sedert den aanvang van dezen winter zich in staat ziet om aan meer dan 500 behoeftige, doch vlijtige huisgezinnen, arbeid en alzoo eene bete broods te verschaffen.

De Tentoonstelling der ten geschenke bekomen en door de Maatschappij daarbij te voegen voorwerpen, zal plaats hebben in eene der zalen van het Stadhuis alhier (daartoe welwillend door het E. A. Bestuur dezer stad afgestaan), op Zondag den 15. Februarij aanstaande, van 12 tot 2 en Maandag en Dingsdag 16 en 17. daaraanvolgende van 10 tot 2 uren; tot welke de *vrije toegang* aan een ieder zal worden verleend, terwijl de *Openbare Verloting* in opgemeld lokaal op Vrijdag den 20. Februarij dezes jaars, te beginnen des voormiddags ten 10 uren, zal worden gehouden.

Even als in vroegere jaren is de loterij vastgesteld *zonder nieten*, en de prijs van ieder lot bepaald op *f* 1,—, verkrijgbaar ten huize van de ondergeteekenden, aan de groote Societeit bij den Heer *Sprengers* en aan het Bureau der Stedelijke Courant, terwijl dezelve almede in de Zaal van de Tentoonstelling te bekomen zullen zijn.

De getrokken prijzen zullen, tegen overgave van het lot, dadelijk worden afgegeven, of althans binnen 2 maal 24 uren na de verloting behooren te worden afgehaald, dan wel als vervallen aan het fonds worden beschouwd.

BREDA, 23. Januarij 1846.

PELS RIJCKEN, Geb. Baronnesse VAN HEECKEREN.

DE GREZ, Geb. DE ROY.

NASCHRIFT. Dezer dagen mogt het Hare Majesteit Mevrouw de Koningin, Beschermvrouwe, behagen een *prachtig geborduurd Schellekoord*, bestemd voor opgemelde loterij, aan het Bestuur der Maatschappij voornoemd te doen geworden.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. 61; 3 pCt. $73^{5}/_{16}$; 4 pCt. $95^{1}/_{4}$; Amort.-Syndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. 90; Handelm. $164^{1}/_{2}$; Aand. Rijn-Spoorweg 114; Spanje Ardoin 23; dito Onbep. Stukken $22^{5}/_{16}$; 3 pCt. 40; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $33^{11}/_{16}$; Coupons Ardoins $23^{1}/_{4}$; Portug. te Lond. 3 pCt. $61^{1}/_{2}$; Rusland 4 pCt. $91^{1}/_{8}$; Id. bij *Stiegl.* $89^{3}/_{4}$; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. 70; Certif. van dito 72; Amerika Bankactiën $5^{3}/_{16}$; Braz. $87^{1}/_{4}$; dito 1843 86; Mexiko $30^{3}/_{4}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers